

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Nádas Sándor

Cím: A rongyfestő, Gottlieb, a tenyér-
vonalfestő és a kulturális sportember.

Forrás: Pesti napló

Bp.

1918 VI. 16

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

793.6

Hely

Idő

1918

Személy

F

A rongyfestő, Gottlieb, a tenyér- vonalfestő és a kulturális sportember

A margitszigeti hadikiállításán föllámasztották a régi, kedves vurstlit. Megengedték, hogy ebből az alkalomból beszélgessek a vurstli művészeivel. Ott ült a hadikiállítás irodájában a rongyfestő neje, mellette a szakállas tenyérfejtő s egy másik asztalnál a kiszáradt arcú, angolos boxoló sportember.

A rongyfestő nem jöhetett el, elküldte a kedves, csinos feleségét. A rongyfestőt Gonda Istvának hívják, tagja volt a Modern Színpadnak, igen ügyes színész, de nem lehet a művészetből megélni, most, mint artista produkálja magát, színes szövetrongyokból képeket állít össze. Ő a rongyfestő. Dobálja a rongyokat egy rajztáblára s ott alakul ki nyilvánosan egy esetvonás nélkül a hosszú program. IV. Károly ő felsége arcképe. Ottó trónörökös, Hindenburg stb. IV. Károlyt hatvankilenc darabból állítja össze. A kis Ottó trónörököshöz csak huszonkilenc darabra van szüksége. I. Ferenc Józsefet tábarnoki díszegyenruhájában kilencvenhárom rongydarabból hozza ki a rongyfestő mester. II. Vilmost például nyolcvanöt darab rongyból csinálja meg. Hindenburghoz, dacára hogy kövérebb, mint a császár, csak ötvennyolc darab színes rongyra van szüksége. A rongyfestő neje kijelentette, hogy legnagyobb attrakciójuk a *Pax Vobiscum* című óriási allegóriát, mely a programon így van hirdelve: „Eme nagyméretű festmény összeállítása két percet vesz igénybe”. 484 darab rongyból készül. A mulató

szépe című rongyképhez harminchárom színes darabka kell. A rongyfestőnek egész családja a színpadon van, mikor produkálja magát. Segédkezik a festőnek a rongydobásban. Vannak kisképek, amiket a kislánya állít össze kis rongydarabokból. A rongyfestő neje közölte velem, hogy neki az orvoskép tetszik legjobban. Egy gyermek beteg fekszik az ágyban s az orvos mellette ül és az arcán látni, hogy utolsó reményét is feladta. Képzeltető, hogy milyen nehéz lehet közönséges rongydarabokból az orvos leiki tusáját megrajzolni és kifesteni.

„Én vagyok a kulturális sportember” — mondta egy csontos, ráncosképű angolos férfi és odaült mellém. Rosszul beszél magyarul, nem magyar ember. Boxol és buzogányokkal dolgozik. Az atlétikai klubnak régebben sport és boxoló tanára volt. Most van egy asszony, aki velem boxol — mondja. Átvál fogja magát produkálni a szigeti vurstliban. „Voltam Amérika országában, egész világ, London dolgoztam és Páriz. Nekem van olyan csomó újság odahaza”. Elmondja, hogy ő nem csepürágó, hanem művész. Iskola-boxolást fog bemutatni. Lesz egy sportkutyája is kint, „ez velem dolgozik, ketten vagyunk” — mondja. A kutya tart egy szivart, papír van rajta s a kulturális sportember elvágja a szivart anélkül, hogy a papír csak össze is gyűrődne. A sportember kijelenti, hogy ez nem büvészet, hanem törvény, tudomány. „Fizísez gézéc”.

Ránéztem a kulturális sportember kezére. Olyan ráncos, szomorú, olyan zivataros a keze s az ujjak rajta hosszúak és szomorúak. A kultu-

rális sportember megmutatta a muszklját, mint a lapdák olyan nagyok és kerekék az izmai, a sportember unottan lapdázott velük. Szomorú, bánatos ember, unott és keserű a szája, unottan beszél, csöndesen, látni rajta, hogy nem nagyon élvezi már az életet. Ötvennégy éves, azt mondja. Látja, hogy jegyezgetem, amit mond, s hogy nézegetem az arcát. „En vagyok Wilson-pofa — mondja — hitták engem Wilson-pofa”. Kezet szoritottam vele. A kulturális sportember unta viszsaszorított a kezemet. Hagyta, hogy szorítsam. Egy cigarettát nyújtottam át neki, annak nagyon megörült, rágyújtott s mikor szájába ért a füst, a kulturális sportember lehuzta a füstöt a mellére, dédelgette, sokáig nem lehelté vissza, csak ott állt és nyelte, nyelte. A szívét szívtá a füstöt, s mikor kieresztette, lehunyta a szemét.

A tenyérvonalfestő művészi neve Skaróó. Igazi neve röviden Gottlieb. „Munkám nem jóslás — mondta — pszichopatológiai alapon tanulmányozom az embert.” Gottlieb ur magas ember, teli van szakállal az arca, büvészek néz ki. Csizmát hord, úgy látszik, csizmában jobban lehet tenyereket megfejteni. Elmondta, hogy nem jósló, hanem arc- és emberismeretére támaszkodva pár perc alatt tisztába jut a páciens körülményeivel. Miközben megfejt és beszél, kezét a pulzusra teszi, ezáltal megfigyeli, hogy az illető tenyértulajdonos melyik részénél lesz izgatott és mikor nyugodt és unott. Ha izgatott lesz a páciens valamelyik részénél, akkor a fejtő látja, hogy elevenre lapintott s akkor annál a témánál hosszasan időzik. A vérlökítés annál nagyobb, minél közelebb van a megfejtés a valósághoz. Ezen az alapon fejt Gottlieb ur a tenyérből.

Elmondta élettörténetét, melyben az oroszán-
 vadászaitól a szerencsés anyajegyig minden szerepel. A fiatal Gotliebot tizenegy éves korában kínai halászok ellopták és Pekingbe hurcolták. Hogy miért éppen őt lopták el, nem mondta meg. Tizennyolc éves korában butha szerzetesekhez került, de megszökött onnan is. Egyébként 37 éves és lemesvári illetőségű. Megkérdeztem, mit jelent ez a név: Skaróó. „Az én művésznevem!” — mondta Gotlieb. „Azt tudom! — feleltem — de mit jelent, mi az értelme?” Gotlieb zavartan turkált a szakálában, rám nézve s így szólt: „Skaróó? Várjon csak, ki is volt az a Skaróó! Ki is volt az a Skaróó!” Sokáig gondolkozott, mintha tudná. Végül kijelentette, hogy tudta mit jelent, csak elfelejtette.

Megkértem Skaróót, hogy nézze meg a tenyérvonalaimat és fejtse meg. A szakállas fejtő belenézett a tenyerembe és megfogta a pulzusomat. „Ön nyíltszívű és erős akaratu. Óriási kitartással bír. Kapzsiság önnél nem létezik. Igazságos a brutalitásig. A cinizmusig igazságos. Magát harmadik személyeknek felaldozta. Óriási kombináló képesség és nagy illúzióval rendelkezik. Nyílt fellépése által óriási irigyei vannak.”

Nagyon jól esett, hogy a tenyérfejtő milyen szépeket mond nekem, adtam neki egy cigarettát, mire még jobban dicsérni kezdett: „Önt akadályozni akarják, lába közé gáncsokat vetnek. (A pulzusom itt nagyon elkezdett verni.) Sohse törekszik, hogy egoisztikus alapon másokat megkárosítson.” Igent intettem a fejemmel, mire a tenyérjós felbátorodott s így folytatta: „Két ízben volt életveszedelemben. Egy ízben gyermekkorában viz által.”

Itt megállítottam a tenyérfejtőt. Közöltem vele, hogy téved. Életemben nem voltam víz által életveszedelemben. Ellenben egyszer inggombot nyeltem hat éves koromban. Egyszer pedig tíz éves koromban egy kedves jó barátom felemelt a lábamnál fogva s leejtett. A fejemre estem. Akkor kissé életveszedelemben forogtam, amennyiben egy éles kő furódott a fejembe. Ha levágatom a hajam, most is még van a nyoma.

A tenyérfejtő nem sokat vitatkozott velem. Azt mondta, hogy úgy van, ahogy ő mondja, legfeljebb rosszul emlékszem. Éppen azért emlékszem rosszul, mert a fejemre estem. Ettől nagyon rossz kedvem lett. Visszakértem tőle a tenyereimet és eltávoztam. Gotlieb utánam jött és kérte, hogy írjam meg róla, hogy ő milyen szerény ember. Mióta háboru van, tenyéren és vizen él.

Nádas Sándor.
